

Napoleon Bonaparte in Francoska revolucija

Napoleon Bonaparte se je rodil leta 1769 na Korziki, v skromni italjanski plemiški družini, ki se je povezala s francosko oblastjo na tem otoku. Šolal se je v vojaških šolah v Franciji in se potem pridružil francoski revolucionarni vojski. Tri leta po izbruhu revolucije se je pridružil uporniškim skupinam na Korziki, tako da je morala njegova družina pobegniti v Francijo. Napoleon je postal znan, ko je zasedel пристanišče Toulon, ki so ga imeli v rokah Britanci. Prevezel je vrhovno oblast v Franciji in bil učinkovit direktor ter sposoben vojaški in politični voditelj. Uredil je francosko valuto, utrdil je tudi vrednost kovanega denarja, ustanovil je francosko banko... S tem je postala davčna politika učinkovitejša. Njegov kazenski zakonik tako imenovani Napoleonov zakon, velja v Franciji pravzaprav še danes. Umril je pri enaindvajsetih letih.

V drugi polovici 18. stoletja je bila Francija še vedno med najbogatejšimi in najmočnejšimi evropskimi državami. Od leta 1774 je bil na prestolu kralj Ludvik XVI. S sončnim kraljem se ni mogel več primerjati, bil je neodločen, neroden in ne posebno bister. Toda državna blagajna je bila prazna, saj sta dvor in država trošila veliko denarja. Kralja Ludvika XIV. Kraljevi svetovalci, visoki državni uradniki in pomembni cerkveni dostojanstveniki so lahko postali le pripadniki prvih dveh stanov duhovščine in plemstva, to pa sta bila le kaka dva odstotka prebivalcev. Davčna bremena so najtežje prenašali kmetje. Okoli 70% kmečkih dohodkov so pobrali davki. Upadanje skupne moči prebivalstva, padanje cen žita in naraščajoči presežek delovne sile so proti koncu 18. stol. močno zaostri krizo. Francoska fevdalna-absolutistična monarhija ni bila sposobna, da bi rešila splošno krizo. Kralj je vedno bolj zviševal davke, čimer pa se ljudstvo ni strinjalo. V drugi polovici 18. stoletja je tako v Franciji gospodarstvo vse bolj nazadovalo, na deželi pa je vladala revščina, ki so jo še povečale slabe letine. Nezadovoljstvo je raslo, nezadovoljni pa niso bili samo trgovci, obrtniki, bančniki in kmetje...

V osemdesetih letih 18. stoletja sta prišla dvor in država v takšno finančno stisko, da se je kralj na predlog svetovalcev odločil obdavčiti tudi plemstvo in duhovščino. Oba stanova sta se obdavčitvi uprta: nekaj davkov bi bila pripravljena sprejeti le, če bi kralj popustil v absolutizmu in z njima delil oblast. Ludvik XVI. pa ni bil pripravljen deliti oblasti z nikomer. Po skoraj mesec dni dolgih razpravljanjih je moral kralj popustiti. Kralj ni več vladal sam, absolutizma je bilo konec. Francija je dobila parlament, ki je začel pripravljati ustanovo. Navdušenje je bilo nepopisno. Ljudje so začeli govoriti o revoluciji. Deklaracija o pravicah človeka in državljana, je ena najpomembnejših listin francoske revolucije. Leta 1792 se je začela vojna med Francijo, Avstrijo in Prusijo. Že v času bojev so zaprli Ludvika XVI., ki je imel tajne stike z avstrijskim in pruskim dvorom in je poskušal pobegniti k francoskim sovražnikom. Po zmagi septembra 1792 so oklicali republiko, Ludvika XVI. pa sodili in ga leta 1793 usmrtili. Voditelji republike so poskušali v naslednjih dveh letih geslo "Svoboda, enakost in bratstvo" uveljaviti s silo: iskali in preganjali so nasprotnike revolucije, jih zapirali in pošiljali na morišče.. Francoska revolucija je tako postala velika prelomnica, ki je oznanjala konec starega reda in začetek novega razvoja tudi drugod v Evropi: napovedovala je upadanje moči plemstva in fevdalizma ter vzpon meščanstva in moderne industrijske družbe.